

Huszi Ernő

AZ ÁLLAMPÉNZÜGYEK FELÉRTÉKELŐDŐ SZEREPÉRŐL, AZ AKTÍV ÁLLAMI SZABÁLYOZÁS FONTOSSÁGÁRÓL

About the Increasing Role of Public Finances and the Significance of Active State Regulation

Prof. Dr. Huszi Ernő, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, a Corvinus Egyetem címzetes egyetemi tanára, husztierno@t-online.hu

A tanulmány Lentner Csaba Rendszerváltás és pénzügypolitika – Tények és tévhit a neoliberais piacgazdasági átmenetről és a 2010 óta alkalmazott nem konvencionális eszközökről című könyve (Akadémiai Kiadó, 2016) kapcsán íródott. Közismert, hogy a 2007–2008-as válságot követő időszakban a hazai térben is felerősödtek azon gyakorlati metódusok és tudományos iskolák, amelyek az aktív, észszerű állami gazdaságbefolyásolás mentén vélik fenntarthatónak a gazdasági növekedés és a pénzügyi stabilitás előmozdítását. Ezen új törekvések egyik meghatározó, iskolateremtő professzora Lentner Csaba, akinek Rendszerváltás és pénzügypolitika című könyvében olvasható gondolatai megismerésre méltóak és szakmai fórumra invitálók. Több mint negyed évszázaddal a rendszerváltás után az alkalmazott gazdaságpolitikai modellek, a rendszerek rendszertanai újra és újra összeméretnek, és az összehasonlítás új módszerei elemi erővel törnek a felszínre, amelyek az államtudomány, benne az állampénzügytan és a jó kormányzás fontosságát, tudományos megalapozottságát erősítik.

KULCSSZAVAK:

pénzügypolitika, állami szabályozás, aktív állammodell, 2007–2008-as válság utáni időszak, nem konvencionális monetáris-fiskális mechanizmusok

This study written about Csaba Lentner's book entitled Change of Regime and Financial Policy – Facts and False Beliefs About the Neo-Liberal Concept of Transition to a Market Economy and the Unconventional Instruments Used in Public Finance Since 2010, which was published by Akadémiai Publishing House in 2016. Everybody knows that in the period

*after the 2007–2008 crisis, the practical methods and scientific schools advocating that the promotion of economic growth and financial stability is maintainable through active and reasonable state influence of the economy also strengthened in Hungary. One of the most prominent and trendsetting professors of these efforts is Csaba Lentner, who outlined, in his book *Change of Regime and Financial Policy*, ideas worth familiarizing with and inviting professional discussions. More than a quarter of a century after the change of regime, the applied economic policy models and system taxonomies are still repeatedly compared and the new comparative methods emerge overwhelmingly, confirming the significance of and scientific grounding for statecraft, including public financing and good governance.*

KEYWORDS:

Public Finance, State Regulation, Active State Model, Life after Subprime Crisis, Fiscal and Monetary Policy on non Conventional Way

1. BEVEZETŐ

A szerző két egymástól eltérő, mégis összefonódó időszak elemzésén keresztül mutatja be a hazai pénzügypolitika jellemzőit és egyben – meggyőződése szerinti – fejlődését a rendszerváltás elejétől alkalmazott, visszaszorított állami szerepvállalást felmutató konvencionálistól az aktív állami szerepvállalást felmutató gyakorlatig. Olyan bő két évtizedről nyújt áttekintést, amelynek során súlyos világgazdasági válság akadályozta a hazai gazdaság fejlesztésének megfelelő irányítását, nehezítette meg a változó – gyakran szinte megoldhatatlannak tűnő – igazodási igényeknek való megfelelést. Mindez kettős nyomás alá helyezte a fiskális és a monetáris politikát, amit ki kellett védeni. A kérdés adta magát: a washingtoni konszenzus rendszerébe illő konvencionális vagy az aktív állami szabályozó és ellenőrző gazdaságpolitikai eszközök-e a célravezetőbbek?

2. A KÖZPÉNZÜGYEK DINAMIKÁJA

A könyv – utolsó fejezetének kivételével – a 2005-ben publikált és ugyancsak *Rendszer-váltás és pénzügypolitika* címen megjelent (Akadémiai Kiadó) sikeres kötetet ismétli meg, megerősítendő korábbi állításait és a változások iránti igényét, valamint azok teljesülését.¹ A szerző ebben az időszakban az elért sikereket és a még sarkalatos pénzügyi változásokra irányuló várakozásait fogalmazta meg, mivel azok áttekintése elengedhetetlen volt, s egy részük – mint a könyv utolsó fejezetéből kiderül – maradéktalanul még napjainkban sem oldódott meg. A szerző meghatározó kérdések sorát vetette fel a privatizációval,² a mezőgazdaság átalakításával, az adózási, majd az egyszintű bankrendszerrel, az EU-val, a gazdasági növekedéssel, a pénzügyi egyensúllyal stb. kapcsolatban. Tette ezt még a világgazdasági válság kirobbanása előtt, amelynek következményei napjainkban is érzékelhetőek. Ezek közül is ki kellett emelnie az államháztartás egyre növekvő eladósodásának problémáját, valamint a pénzügyi szektor azon meghatározó, de még nyitott kérdéseit, amelyek egyúttal összhangban vannak a nemzeti pénzügypolitikával. „Az állami támogatások tartós folyósításához szükséges költségvetési támogatások előteremtése, a vállalkozók hitelezéséhez elengedhetetlen kereskedelmi banki likvid pénzügyösszegek bevonásához alapot adó állami pénzügy-politikai eszközök kidolgozása az új évezred egyik legsürgetőbb feladata”,³ vélte a szerző még 2005-ben, amely gondolatai már akkor előremutatónak tűntek.

¹ „...igazolom, hogy kritikáim és jövőprognózisaim kiállták az idő próbáját, változtatás nélkül ma is helytállóak” LENTNER Csaba: *Rendszerváltás és pénzügypolitika*, 2016, 5.

² A kelet-közép-európai privatizációs folyamatokkal kapcsolatban idézi Lewandowsky lengyel közgazdász találó gondolatát, miszerint „a privatizáció senki tulajdonában nem lévő ismeretlen értékű vállalatok eladása olyan vevőknek, akiknek nincs pénzük.” Uo., 14.

Hasonlóképpen vélekedett a szerző is: „...a kormányzati elgondolások szerint végül is a magyar nemzet vagyton nélkül marad, de valószínű, hogy a belső és a külső államadóságok tovább emelkednek...” Uo., 21.

³ LENTNER Csaba: *Rendszerváltás és pénzügypolitika*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2005, 233.

A kötet első részének mintegy előkészítéseként a szerző 1990 és 2005 között több tanulmányt is publikált.⁴ Ezekben már akkor olyan aktuális problémákra kereste a választ, mint a hatékony pénzügyi intézményrendszer létrehozása, hazánk európai uniós csatlakozásának a pénzügyi szektort érintő és még kellően nem tisztázott kérdései, milyen kihívások érhetik az ezredfordulón hazánkat, hogyan értékelhető az akkor végrehajtott pénzügyi stratégia, milyen lehetséges megoldások építhetők be a politikai és gazdasági eszköztárba stb. Ugyanakkor felveti annak lehetőségét (szükségességét), hogy a pénzügypolitikában is el lehet térni a korábban megszokott elvektől és módszerektől, a beidegződött közgazdasági kötöttségektől.

Nagyon fontosnak tartom, hogy az államháztartást a fiskális politika és gyakorlat szerves részeként kezeli (ahogy magam is ezt vallom), mert enélkül hatékony pénzügyi politika nem alakítható ki. Külön is kiemelendő a szerző igénye a megfelelő adópolitika kialakítására a „szükséges, de elégséges” elv érvényesítésével, amelynek hiánya a GDP tartós növekedését is meggátolhatja.

A rendszerváltást követő – kissé ellentmondásos – pénzügyi feltételrendszer talán leginkább a költségvetés hektikusságában mutatkozott meg. Ennek feloldására sorozatos államháztartási (költségvetési) reformok végrehajtására került sor (1995, 1998, 2000–2002), amelyek – eltérő okok miatt, de – elmaradtak a várakozásoktól.

Ebben az időszakban már értékelni lehetett a több éve működő kétszintű bankrendszer tevékenységét, hogy a kormány és a Magyar Nemzeti Bank (a „bankok bankjaként”) helyesen állapítja-e meg a hitelviszonyokat és a hitelnújtás feltételeit, megfelelően szabályozza-e a gazdaság számára szükséges pénztömeget, kellően felkészült-e a nemzetközi pénzforgalommal összefüggő és az állammal (költségvetés) szükségszerűen kialakítandó kapcsolatokra.

3. BANKPOLITIKA ÉS GAZDASÁGPOLITIKA

A szerző – az előzőekre tekintettel – részletesen foglalkozik a létrejött kétszintű bankrendszer strukturális problémáival is, ami a külföldi és a hazai tulajdonú bankok eltérő finanszírozási politikáját és a főbb nemzetgazdasági ágakban működő vállalatokat és vállalkozásokat illetve, mivel a csaknem kirekesztő és a felelőtlen hitelezési magatartás egyaránt megfigyelhető volt. Ennek következményeként számos, kellő fedezettel nem rendelkező cég bőséges hitelezésben részesült, míg mások – elsősorban a kis- és középvállalkozások – indokolatlanul kiszorultak a hitelfinanszírozásból. Mindez egyaránt hátrányosan érintette az ipart, különösen a mezőgazdaságot,⁵ de a szolgáltatásokat, s ezáltal a foglalkoztatást is, amelynek következményeként az állam jelentős bevételektől esett el, ami tovább növelte a költségvetési hiányt. Ugyanakkor az átalakulóban lévő – sok sebből

⁴ Lásd Felhasznált irodalom

⁵ 2005-ben a mezőgazdasági ágazat a GDP-nek mindössze a 4%-át, teljes exportunknak pedig 8%-át adta, s jelentősen csökkent az ágazatban foglalkoztatottak száma is.

vérző – még hazai tulajdonú pénzintézetek is súlyos veszteségeket szenvedtek el befagyott hitelkihelyezéseik következményeként. Jelentősége miatt a szerző több összefüggésben is visszatér erre a problémára, mivel úgy ítélte meg, hogy hazánk ezáltal fokozott mértékben vált kiszolgáltatottá a nemzetközi tőkének, mintegy felerősítve a gazdasági ellehetetlenülés veszélyét.

A jegybanki tartalékokon belül az arany szerepe időszakonként felértékelődik, majd máskor kevésbé kerül előtérbe. Egyetértek a szerzővel abban, hogy az új hazai kétszintű bankrendszerben a jegybank is követte az akkori nemzetközi trendet, azaz jelentősen lecsökkentette aranytartalékát, miközben például az USA nem tette ezt meg.⁶ Bár az arany kétségtelen demonetizálódásának voltunk szemtanúi, a szerző egyértelműen felhívja a figyelmet az arany szerepének megerősítésére a jegybanki tartalékok között. Tartott ugyanis attól, hogy a magántőke folyamatosan felvásárolja a jegybankok aranytartalékait, és azok kikerülnek a nemzeti monetáris aggregátumokból. Márpedig ennek bekövetkezése esetén a jegybankok – jelesül a Magyar Nemzeti Bank – elvesztenék az egyik legfontosabb piacszabályozó eszközüket, fennállna a valuták – így a forint – vásárlóértékének erőteljes csökkenése. Ezeknek a megállapításoknak az indokoltságát – különösen a legutóbbi világ-gazdasági válságot követően – ma már veszélyes lenne kétségbe vonni.

Napjainkban a nemzetközi tőkeáramlásból a bankrendszerek kihagyhatatlanok, egy időben nemzetiek és nemzetközies, nemcsak tulajdonviszonyaik, de finanszírozási, tőkefelhalmozási és megtakarítást ösztönző, valamint közvetítői funkcióik miatt. A szerző is emlékeztet arra, hogy versenyképességünk érdekében az EU-ban sem nélkülözhető a jegybanki és az üzleti banki pozícióink megerősítése, a nemzeti tulajdon arányának kedvező módosítása, valamint a védekezés és az alkalmazkodási mechanizmus sikere érdekében az állami beavatkozás eszközeinek megerősítése is.

Több évtizedes jegybanki gyakorlatom alapján messzemenően egyetértek a szerzővel, aki Menyhay Imre véleményét idézi: „*a demokrácia jelenkori liberális válfaja az egyéni pénz- és vagyonszerzési vágy erőteljes és egyoldalú felértékelődését hozza magával, ami [...] a társadalom közösségi értékeinek rovására érvényesülhet.*”⁷ Mindez a fizetésektelenség növekedésével, a bankokat elkerülő, készpénzben történő fizetések elszaporodásával, az egyéni pénz- és vagyonszerzésre való erőszakos törekvésekkel járt. Tulajdonképpen ez hozta nehéz helyzetbe nemcsak a költségvetést, de a jegybankot is. Bár azt is hozzá kell tennem, hogy emögött nem tudatos „elméleti magatartás” húzódott meg, hanem a gazdasági résztvevők egyszerűen visszaéltek a kialakult helyzettel, mivel az állam által elindított támogatási programok kormányzati ciklusoktól függővé váltak, a monetáris politikát pedig az ezekhez igazodó esetlegesség jellemezte. Ez a folyamatosságot és az átláthatóságot egyaránt negatívan befolyásolta, átrendezte a piacot a külföldi háttérrel rendelkező

⁶ Magam is úgy vélem, hogy a meghatározott (a biztonság miatt szükséges) mértéken felül a jegybank trezorjában tartott aranytartalék ugyanolyan „halott”, mint maga a trezor, semmiféle jövedelmet nem „termel”, így kihelyezése indokolt.

⁷ MENYHAY Imre: *Adalékok Káin esti meséjéhez. Gazdaság és szocializáció a jelenkori liberális társadalomban*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1998.

vállalkozások javára, a hazaiak rovására. Ez az utóbbiaknál permanens hiteligényt kényszerített ki, még saját törlesztési képességeik bizonytalansága esetében is, s ezáltal a bankrendszer közvetítői funkciói is súlyosan sérültek. A szerző szerint mindez nagymértékben gátolta, s egyben elbizonytalanította az önálló hazai vállalkozásokon alapuló polgárosodási folyamatot.

Mivel Magyarország hagyományosan külső tőkebevonásra kényszerül, megállapítása szerint a hazai gazdaság alapvetően világgazdaság-függő, így egyszerre van jelen a látványos fejlődés és a recesszió lehetősége, amelynek következménye a gazdasági és társadalmi viszonyok sebezhetősége és a nemzeti érdekérvényesítő képesség gyengesége. Így fokozott figyelmet kell fordítani a külső források igénybevételének feltételeire és lehetőségeire, valamint a fiskális és monetáris, s nem kevésbé a társadalmi stabilitásra.

A szerző szerint „Az elmúlt évtizedben a világgazdaság, és ezen belül az Európai Unió a magyar gazdaság számára vonzási pontok és felzárkózási irányok lettek.”⁸ Ugyanakkor azonban ez a hazai gazdaságpolitikát – a világgazdasági folyamatok jellegétől függetlenül – paradigmaváltásra kényszerítette. A hivatalos gazdaságpolitika ezt nevezte „magyar modellnek,” amelynek lényege – a szerző szerint – elsősorban az állami „konzervatív” gazdaságpolitika, a külső és a belső pénzügyi egyensúly fenntartása, a megfelelő külső tőkebevonás, a pénzügyi stabilitás biztosítása stb.

Az előzőekben megfogalmazott követelmények elengedhetetlen feltétele hazánknek a nemzetközi tőkepiacokkal és pénzügyi intézményekkel kialakított viszonya. Az 1970-es évtized elejétől tapasztalt és többször ismétlődő világgazdasági árrögzítések súlyos következményekkel jártak a föld összes kontinensén. Az országok két nagy csoportja alakult ki:

- amelyek egyfelől azonnal reagáltak a válságokra, vagyis azok figyelembevételével alakították ki a gazdaságpolitikájukat, visszafogták a növekedést (elsősorban a beruházásokat), szigorították a fiskális és a monetáris politikát, felkészülve a várható dekonjunktuurára, módosították az elosztási és újraelosztási feltételeiket, növelték az árszínvonalat stb.,
- amelyek átmenetinek tekintették a válság súlyos következményeit, mintegy fetiszizálva az addig kialakult trendet.

Hazánk ez utóbbi csoportba tartozott, s „a rögzítettárfolyam-rendszer összeomlása után a reálszektor teljesítményeit messze meghaladja a pénzügyi szektor spekulációtól túlfűtött növekedése.”⁹ Csaknem egy évtized múltán a közép- és kelet-európai országok – a szükséges belső akkumuláció hiányában – külső fejlesztési forrásokkal igyekeztek felzárkózni elérhető külső piacaikhoz. Az időközben kétszintűvé átszervezett bankrendszer tőkeereje kevésnek bizonyult a hiteligények egyre sürgetőbb kielégítéséhez, ami teret adott a nyugati bankok betelepülésének és piacszerzésének. Napjainkban azonban már általában konszolidáltnak tekinthető a pénzintézetek és ügyfeleik kapcsolata, amiben szerepe van a Magyar

⁸ LENTNER: *Rendszerváltás... i. m.*, 2016, 278.

⁹ *Uo.*, 290.

Nemzeti Bank fogyasztóvédelmi szerepének is, mivel „...az MNB a »fair« pénzügyi szolgáltatói magatartást is kikényszeríti, súlyt helyezve a kiszolgáltatók fogyasztói csoportok fokozott védelmére”¹⁰ Az Európai Unió is felismerte a pénzügyi szabályozás modernizálásának szükségességét, kiemelve a hatékonyabb bankszabályozást. A szerző pedig gyakorlati példák segítségével mutatja be azokat az eseteket, amikor a PSZF – megfelelő jogosultság hiányában – nem volt képes hathatós eredményeket elérni.

4. AZ AKTÍV ÁLLAMMODELL ÉRVÉNYESÜLÉSE

A szerző a mű utolsó fejezetében foglalja össze a közpénzügyi rendszerváltás történelmi hátterét, okait, céljait és elért eredményeit, bizonyos nemzetközi összehasonlításokkal egybevetve. Hallgatólagos egyetértés alakult ki az eltérő nézeteket valló közgazdászok körében a koherens gazdaságpolitika hiányáról, a 2008-as gazdasági válság nem kielégítő kezeléséről, a hatalomtechnikai módok fogyatékoságairól, az állami szerepvállalás milyenségéről, a nemzetközi gazdasági és pénzügyi szervezetek szerepéről, az állam eladósodásáról, valamint az állami vagyon „kiüresedéséről” stb. „Magyarország teljes adósságcsapdába került. Államháztartási és családi-háztartási szinten egyaránt.”¹¹ A szerző szerint az eltérő szakmai következtetésekből is egyértelműen kiderült, hogy „csak az erős, jól szervezett, a gazdasági és társadalmi folyamatokba aktívan beavatkozó állam képes a nemzetgazdaság, a piaci szereplők és a családok érdekeit hatékonyan érvényesíteni.”¹² E lényegi és más hasonló megállapításokkal a nem konvencionális eszközök, módszerok állítodnak a hazai tudományos munkák sorába,¹³ így méltán válik rendszertani vetületűvé Lentner Csaba műve.

A citált szerző a továbbiakban részletesen taglalja a fiskális politika fontosabb összetevőinek helyzetét, úgymint az elfogadható közteherviselést, az újabb piacnyitások politikáját, a közüzemi díjak és a személyi jövedelemadók mértékének csökkentését, a devizahitelek és a kisvállalkozások terheinek mérséklését, a munkaerőpiac kedvező alakulását, s nem utolsósorban a külső adósságállomány és a költségvetés kedvező helyzetét stb. Mindezek alapján megállapítja, hogy „A fiskális konszolidáció jó alapot teremtett a monetáris politikai rendszerváltás megindításához”,¹⁴ ami négy elemből tevődik össze, úgymint

- az alapkamat mérsékléséből,
- a Növekedési Hitel,
- az önfinanszírozási, valamint
- a társadalmi felelősségvállalási részből.

¹⁰ Uo., 316.

¹¹ Uo., 304.

¹² Uo.

¹³ A teljesség igénye nélkül: MATOLCSY György, 2015, GYÖRGY László – VERES József, 2016, POGÁTSA Zoltán, 2016.

¹⁴ LENTNER: *Rendszerváltás... i. m.*, 2016, 308. Ezt erősítette meg a Magyar Nemzeti Bank Monetáris Tanácsának 2010 második felében közzétett közleménye is, amely szerint „Megállapítható, hogy a globális konjunktúra következtében véget ért a recesszió Magyarországon.”

Mindemellett az MNB felelősséget érez a környezetért, a társadalomért és a hosszú távú fenntartható fejlődésért is, de nem hanyagolja el az oktatás, a tudomány, a pénzügyi ismeretterjesztés, a fogyasztóvédelem stb., egyszóval az értékmegőrzés és értékteremtés támogatását sem.

A szerző tehát megállapítja, hogy mindezek következményeként 2013 és 2016 között – a monetáris rendszerváltás eredményeként – a különböző pénztulajdonos csoportok (kötségvetés, önkormányzatok, vállalatok, lakosság stb.) pénzügyi állapota kiegyensúlyozottnak tekinthető, miközben a külföldi érdekeltségű bankoknak és vállalatoknak profitáldozatokat kellett hozniuk.

Lentner Csaba évtizedeket átfogó áttekintése – a fő áramlaton belül – sok témát vetít elénk, amelyek alapos átgondolást, valamint meglehetősen elmélyült fiskális és monetáris ismereteket igényelnek. Mondanivalóját hatalmas hazai és külföldi irodalom ismeretében fejti ki, s nem könnyű olvasmány a beavatottak számára sem. Ez azonban nem von le semmit a szerző érdemeiből, és kiváló forrásául szolgálhat a témával foglalkozók számára.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. *A pénzügyi intézményrendszer Magyarországon*, Nebuló 2001 Kiadó, Budapest, 2003. Ebből kiemelve: LENTNER Csaba: 1.4. fejezet. *A pénzügyi intézményrendszer létrehozása (1990–2001)*.
2. Szerk. GIDAI Erzsébet – LENTNER Csaba: *Magyarország jövője – Hungaria in aeternum*, Akadémiai Kiadó, NYME, 2005. Ebből kiemelve: LENTNER Csaba: *Magyar pénzügyi stratégiák az ezredfordulón*, 73–97.
3. GYÖRGY László – VERESS József: 2010 utáni Magyar gazdaságpolitikai modell. *Pénzügyi Szemle*, 2016/3, 367–387.
4. HUSZTI Ernő: *Antiinflációs útkeresés – monetáris politika és gyakorlat Magyarországon*, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1987.
5. HUSZTI Ernő: *Egy valuta története... A forint forgalma a stabilizációtól az euró előszobájáig*, L'Harmattan – Zsigmond Király Főiskola, 2011.

Könyvismertetések

1. LENTNER Csaba: *Rendszerváltás és pénzügypolitika* (Akadémiai Kiadó, Budapest, 2005.) című művéről:
2. CSERMÁK Károly, *Tér és Társadalom*, 19(2005)/3–4, 231–232.
3. PRUGBERGER Tamás, *Jogelméleti Szemle*, 2005/3.
4. FONDA Ferenc, *Valóság*, 49(2006. aug.)/8.
5. LENTNER Csaba: Ki fizeti (meg) a privatizációt? *Gazdaság és Társadalom*, 1996, 3–4.
6. LENTNER Csaba: *Közpénzügyek és államháztartástan*, Nemzeti Közszerkeleti és Tanácsadó Könyvkiadó Zrt., 2013.
7. LENTNER Csaba: Magyarország európai uniós csatlakozásának nyitott kérdései – különös tekintettel a pénzügyi szektorra. In: *Tudományos értékeink*, Nyugat-magyarországi Egyetem, Közgazdaság-tudományi Kar, Sopron, 2001, 53–101.
8. LENTNER Csaba: Pénzügyi kihívások az ezredforduló Magyarországon. In: Szerk. LENTNER Csaba: *Pénzügyi szilánkok*, Soproni Pénzügyi Szakkollégium Alapítvány kiadásában, Sopron, 2001, 9–54.
9. Szerk. LENTNER Csaba: *Pénzügyi szilánkok* (Tanulmánykötet), Sopron, 2001, 9.
10. LENTNER Csaba: *Rendszerváltás és pénzügypolitika*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2005.
11. Szerk. LENTNER Csaba: *Tudományos értékeink* (Tanulmánykötet), Sopron, 2001.
12. MATOLCSY György: *Egyensúly és növekedés*, Kairosz Kiadó, 2015.
13. POGÁTSA Zoltán: *Magyarország politikai gazdaságtana – Az északi modell esélyei*, Osiris Kiadó, 2016.

Prof. Dr. Huszti Ernő (husztierno@t-online.hu) a Magyar Tudományos Akadémia doktora, évtizedeken keresztül a Magyar Nemzeti Bank főosztályvezetője, a kétszintű bankrendszer megteremtésének egyik elméleti atyja. Az 1990-es évek első felében az Országos Kereskedelmi és Hitelbank vezérigazgató-helyettese, majd a Magyar Hitelbank ügyvezető igazgatója. Címzetes egyetemi tanár a Corvinus Egyetemen. Címzetes főiskolai tanár a Budapesti Gazdasági Egyetemen, illetve jogelődjénél, a Budapesti Gazdasági Főiskolán. Tudományos témavezető a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Közpénzügyi és Államháztartási Intézetében. Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkereszttel tüntették ki. Kutatási területe: bankszabályozás, pénzkereslet és pénzkínálat mérése, monetáris politikai irányítás. Főbb művei: *Az antiinflációs útkeresés – monetáris politika és gyakorlat Magyarországon* (KJK, 1987), *A makropénzügytan alapjai* (Pannon Egyetem, 1998), *Banktan* (Tass Kiadó, 2002), *Pénzpiacok szabályozása Magyarországon* (Akadémiai Kiadó, 2006, Lentner Csabával, Kolozsi Pállal és másokkal), *Egy valuta története* (L'Harmattan Kiadó, 2011), *Bankmenedzsment – Bankszabályozás* (NKTK, 2013, társszerző). Tudományos munkásságát bemutató kiadvány: *Pénzügypolitikai stratégiák a XXI. század elején – a pénzügyi intézményrendszer, a tudomány és a felsőoktatás szolgálatában – tiszteletkötet Prof. Dr. Huszti Ernő 75. születésnapjára* (szerk. Lentner Csaba, Akadémiai Kiadó, 2007).